

Na Korsyce.

W lokalu wychodzącego w Ajaccio dziennika „A Muvra”, redagowanego w dialekcie korsykańskim, dokonała policja rewizji, przy czym zabrano szereg dokumentów. Wydawcą i kierownikiem dziennika jest P. Rocca, b. kombatant i oficer rezerwy, któremu odebrano niedawno order Legii Honorowej wobec prowadzonej przezeń kampanii na rzecz Włoch. Rocca został oskarżony o prowadzenie nielegalnej akcji, mającej na celu wywołanie ruchu irredentystycznego.

Oset i choroba morska.

Napar z ostu jest najnowszym, podobno skutecznym środkiem przeciw chorobie morskiej. Środek ten został już wypróbowany przez pasażerów „Normandie”, z których wielu na tydzień przed wyjazdem z Nowego Jorku poddało się kuracji ekstraktem z ostu. Jak twierdzą oni, skutek przeszedł wszelkie oczekiwania: nikt z „kuracjuszy” nie miał choroby morskiej podczas podróży. Sugestia działa wydatnie w takich wypadkach, być może, że i tutaj pomogła. W każdym razie do rzędu środków używanych przeciw chorobie morskiej przybył jeszcze jeden. Napar z ostu używany jest w medycynie ludowej jako środek skuteczny przy kurczach żołądka i zaburzeniach gastrycznych.

Czym jest glob ziemski.

Znakomity fizyk francuski, Dauviller, którego prace nad strukturą promieni kosmicznych zyskały duży rozgłos w świecie naukowym, przedstawił Akademii Nauk Przyrodniczych w Paryżu obszerną pracę, w której rozwija i uzasadnia nową teorię powstania globu ziemskiego oraz jego strukturę.

W streszczeniu b. ogólnym hipoteza Dauviller przedstawia się tak: Aby wytłumaczyć proces powstania ziemi, należy przypomnieć sobie jak działa księżyc na powstanie przypływu i odpływu wód w morzach i oceanach. Przypuśćmy teraz, iż zamiast słonecznej wody w oceanach znajduje się roztopiony płynny metal i wyobraźmy sobie, że nasz poczciwy księżyc urósł do rozmiarów olbrzymiej gwiazdy, zbliżonej do ziemi. Sprokokuje on zatem potężną falę odpływu, tak wielką, iż utworzy ona płynną górę, która oderwie się od globu i — przyciągnięta przez księżyc — runie w przestrzeń kosmiczną, gdzie rozleci się na kawałki. Kawałki te — po ostygnięciu i skrzepnięciu — zaczną krążyć naokoło ziemi pod wpływem jej siły przyciągania.

Nie jest to wyłącznie gra wyobraźni, gdyż — o ile rację mają tu astronomowie — historia podobna rozegrała się przed miliardem lat na powierzchni słońca. Wędrująca gwiazda, przebiegając zbyt blisko słońca, oderwała w sposób opisany wyżej olbrzymią falę materii, która, po rozpadnięciu się na części i po skrzepnięciu, stała się serią planet.

A więc — o ile hipoteza ta jest prawdziwa — ziemia musiałaby się składać z tej samej materii, co słońce? Istotnie, analiza chemiczna słońca stwierdziła, iż w skład jego wchodzi głównie żelazo. Pozostałoby więc skonfrontowanie zawartości jądra globu ziemskiego z wynikiem analizy astronomicznej słońca?

— Na ziemię spadają wciąż bolidy — mówi p. Dauviller, forma zaś ich dowodzi, że są to cząstki pekniętych większych ciał niebieskich; ich trajektoria dowodzi, iż krążyły one naokoło słońca, jak ziemia. Meteoryty stanowią cząsteczki jakiejś dawniejszej planety, która rozpadła się i utworzyła coś w rodzaju kręgu Saturna naokoło słońca. Zbadanie zawartości meteorytów prowadzi zatem do tego samego rezultatu, co badanie jądra globu ziemskiego.

Jak stwierdził p. Dauviller, materialem, z którego składają się meteoryty, jest w 72 proc. żelazo. Według hipotezy uczonego francuskiego jądro globu ziemskiego tworzy zbita masa rozpalonego żelaza o temperaturze do 1200 stopni, średnicy 10.000 km., którą okrywa kamienista powłoka grubości około 1.600 km. Skorupa ziemska zawiera rad, który ogrzewa ją; tym się tłumaczy wzrost temperatury w miarę zagłębiania się w ziemię. Góry na powierzchni ziemi oraz głębie oceaniczne utworzyły się zanim jeszcze glob skrzepł zupełnie. Ruchy skorupy krępującej w kierunku poziomym i pionowym wytworzyły zapadnięcia, wzdęcia — tu góry, tam morza.

Praca p. Dauviller wywołała wielkie zainteresowanie w kołach uczonych, zwłaszcza zaś wśród seismologów, badających przebieg i przyczyny trzęsień ziemi.

Z dziedziny surowców.

Najważniejszymi surowcami są dzisiaj, w okresie wzmoczonych zbrojeń: nafta, której 62 proc. produkcji znajduje się pod kontrolą Stanów Zjednoczonych; bawełna, której 40 proc. produkuje U. S. A., 24 pr. Imperium Brytyjskie. Podając te dane paryski dziennik „Paris-Soir” zaznacza, iż cztery piąte zapasów złota znajduje się w posiadaniu Paryża, Londynu i Nowego Jorku. Cyfry te pozostają w związku oczywistym z oceną sił obu przeciwstawiających się sobie obozów: Anglii, Francji, Stanów Zjednoczonych z jednej, a Niemiec i Italii z drugiej strony. Wartość takich zestawień jest relatywna, jak poucza o tym dotychczasowy przebieg wydarzeń. Duch ofensywny i zdecydowania wyrównywa różne braki, gdy chodzi o akcję. O ile, oczywiście, nie wchodzi w grę czynnik czasu. Żelazo: USA produkuje 30 proc., W. Brytania — 10 proc., Francja — 21 proc., Niemcy — 4 proc.

Wiele uciechy

spawia dziecko, gdy jest zdrowe i wesole, dlatego pamiętajcie: dla matki i dziecka

Kawa Słodowa Kneippa

Domy drewniane.

W Szwecji doceniana jest coraz bardziej budowa domów drewnianych. Poczyniono tam dobre doświadczenia z produkcją fabryczną tych domów; wszystkie części składowe domu, jak to ściany, drzwi, okna, podłoga, dach etc. są wykonane, rozłożone na części i dopasowane w fabryce tak, iż wystarcza przygotowanie fundamentów i piwnicy, aby w ciągu dwóch dni ustawić dom. Masywne ściany, wykonane ze ściśłego i twardego drzewa, chronią dobrze od zmian temperatury, praktyka zaś dowiodła, że domy tego typu są bardzo trwałe i higieniczne. Dużą też zaletą jest tanieść tych domów tak, iż w wielu osiedlach, miastach pobudowano w ten sposób całe dzielnice. Fabryki przygotowują kilka seryjnych typów domów jednorodzinnych i większych dla kilku rodzin, jak również willowych. Koszty ustawienia takiego domu są bardzo niskie, wystarcza przy tym pomoc dwóch, trzech robotników. Część urządzenia dostarcza również fabryka.

Wielbłądy w Ameryce.

W pustynnej okolicy Morquahala, w stanie Arizona (U. S. A.) wznosi się piramida z glazów, na której szczycie umieszczono odlanego z brązu wielbłąda. Pomnik postawiono dla uczczenia pamięci Hi Jolly i jego dwugarbego wierzchowca. Mało kto wie, że dziesięć lat temu stada wielbłądów przebiegały pustynie Texasu i Arizony. W jaki sposób dotarły wielbłądy do Ameryki? Kim był Hi Jolly, któremu poświęcono osobliwy pomnik?

W 1856 roku podjęto w armii amerykańskiej próbę zorganizowania oddziału t. zw. mehari i sprawdzono w tym celu z Afryki 75 meharistów z wielbłądami; wraz z tymi wielbłądami przybył przewodnik Arab syryjski. Hadji Ali, Amerykanie przekreślił jego nazwisko i przerobili po swojemu na Hi Jolly. Próba nie udała się. Wielbłądy nie mogły oswoić się z kamienistym i twardym gruntem, ranili sobie nogi, szczyły zresztą panikę wśród koni i mułów, nie przyzwyczajonych do widoku osobliwych czworonogów. Rozwiązano oddział i puszczono wielbłądy samopas. Dwugarbne „okręty pustyni” czuły się dobrze w stepach i pustyniach Far Westu, rozmnażały się i oszalałyby się, gdyby nie byłka myśliwska traperów. Większą część wielbłądów wystrzelano, reszta powędrowała do Zoo w różnych miastach. Hi Jolly zmarł w 1902 r. Stan Arizona postawił mu pomnik w Marquahala.

Maharadża gubi brylant.

Maharadża Barody, który zmarł w tych dniach, należał do najbogatszych władców indyjskich. Kolekcja drogich kamieni w skarbcu maharadży była tak wielka, iż siedmiu ekspertów pracujących nad oceną tych bogactw, nie zdążyło jeszcze ukończyć swej pracy, choć trwa ona od dwóch lat. W czasie pobytu w Londynie maharadża wziął udział w jednym z bali. Będąc w hallu zdjął turban ozdobiony drogimi kamieniami, w tym zaś ogromnym brylantem. Przy odbiorze turbana okazało się, że brylant zniknął. Wówczas maharadża oświadczył głośno, iż nie poniosł żadnej straty, gdyż brylant był tylko kopią prawdziwego klejnotu. Po godzinie brylant odnalazł się. „Bardzo mnie to cieszy — odezwał się maharadża, gdy mu doręczono zgubę — gdyż ten kamień był prawdziwy”.

Gadatliwość.

Dwie panie, mieszkające w Amsterdamie, pobily w tych dniach światowy rekord gadatliwości telefonicznej. W amsterdamskiej centrali telefonów zanepokoiono się pewnego dnia, widząc, że jedno połączenie trwa bez najmniejszej przerwy od siedmiu godzin. Jeden z inspektorów włączył się do linii i usłyszał, że dwie panie rozmawiają sobie zupełnie spokojnie o strojach, o długości sukien, o modzie wysokich kapeluszy e. t. c. Gadatliwe komoszki z Amsterdamu rozłączyły się dopiero po 7 godzinach. Jest to chyba rekord światowy!

Wybór Papieża.

Wobec wakansu 7 stanowisk kardynalskich na ogólną liczbę 70, jedynie 63 dostojników Kościoła wybierać będzie Papieża. Wśród nich 36 jest narodowości włoskiej, 27 zaś cudzoziemców, z czego jeden (francuski kardynał Tisserant) urzęduje stale w Rzymie. Państwa są zatem reprezentowane następująco na „Conclave” w Rzymie: Italia — 36 kardynałów, Francja — 6, Belgia — 1, Anglia — 1, Irlandia — 1, Hiszpania — 3, Portugalia — 1, Niemcy — 4, Czechosłowacja — 1, Polska — 1, Węgry — 1, Syria — 1, Stany Zjednoczone — 3, Kanada — 1, Brazylia — 1 i Argentyna 1.

Europa oglądana z Ameryki.

W paryskim miesięczniku literackim „Micromegas” poświęcono zwięzły szkic poglądom literatów i pisarzy amerykańskich na sprawy europejskie, ściślej zaś mówiąc na sprawy angielskie. Od czasu Monachium opinia tych sfer w Ameryce uległa naporowi fałszywego sceptycyzmu. R. Briffault, pisarz amerykański, wydał książkę, w której poddał krytyce Anglię, twierdząc m. in., iż potęgą jej jest mitem, iż — jak dowodzi tego polityka angielska ostatnich dwóch lat — państwo to przeżarte jest marazmem starości, pożąda sytego, błędnego spokoju, zawarło pakt ze śmiercią. Ten sam zarzut stawia i Francji.

Polemizując z wywodami Briffaulta, autor szkicu, R. Biemel, zarzuca mu jednostronność i dowolność w wyborze argumentów. Wśród swoich kontrargumentów kładzie Biemel nacisk na fakty, które — jego zdaniem — podważają opinię Briffaulta o rzekomej zgrzybiałości Anglii. Co roku, w listopadzie, odbywają się w Londynie, w Earls Court, targi książkowe, Book Fair. W r. ub. jednocześnie z targami odbywała się wystawa automobilowa. Frekwencja na targach książkowych nie tylko nie ucierpiała na skutek otwarcia drugiej wystawy, ale przeciwnie tamtą. 53.000 osób zwiedziło targi, płacąc przy tym 1,50 zł za wejście i nabywając przeważnie jeden czy kilka egzemplarzy wystawionych książek.

— Nie, niech się pan nie da zwieść własnym złudzeniom! — pisze Biemel — Anglia żyje. W przeciągu kilku dni 9 drukarni londyńskich rzuciło na rynek 20 milionów egzemplarzy broszury propagandowej o ochotniczej służbie wojskowej. To też jest — pisze Biemel — jeden z dowodów, iż Anglia nie myśli zstępować do grobu.

Zaniepokojeni sytuacją w Europie pisarze amerykańscy nie interesowali się, tak samo zresztą jak i czytelnicy, sprawami Starego Świata. Obecnie zadają coraz częściej pytanie: Dokąd zmierza Europa? Oto E. Caldwell ogłosił iż podróży po Europie Środkowej pracę pod tytułem „Days of our years”, dalej W. Smith „Rabble in Arms”.

Zresztą, jak twierdzi autor, sami Anglicy w osobach swych pisarzy przeciwstawiają się poglądom, w myśl których miano by w nich widzieć defetystów, przyznając bezstronnie dużą zasługę pisarstwu amerykańskiemu w dziele budzenia jak i uświadamiania opinii.

Rozporządzenie

Wojewody Pomorskiego z dnia 9 stycznia 1939 r. o ograniczeniu ruchu wszelkich pojazdów na niektórych ulicach w mieście Nowem.

Na zasadzie postanowień art. 103 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr 80 z r. 1936 poz. 555) oraz §§ 3 i 33 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 26 czerwca 1924 r. regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. R. P. Nr 61 poz. 611) zarządzam co następuje:

§ 1. Dla wszelkich pojazdów i rowerów wprowadza się ruch jednokierunkowy na następujących ulicach miasta Nowego:

1. na ulicy Grudziądzkiej w kierunku do Targowiska na odcinku od Rynku do skrzyżowania ulic Grudziądzkiej i Długiej,

2. na ulicy Klasztornej w kierunku od ulicy Kościuszki i Targowiska do Rynku.

§ 2. Miejsca od których obowiązuje ruch jednokierunkowy dla wszelkich pojazdów i rowerów będą oznaczone odpowiednimi znakami zakazującymi.

§ 3. Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia będą karani w myśl dz. IV Ustawy z dnia 7 października 1921 o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 89 poz. 656) w brzmieniu rozp. Prez. Rzpltej z dnia 14 lutego 1928 (Dz. U. R. P. Nr 18 poz. 151).

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Nr KRR. 3/2.

Wojewoda: w z. (—) Z. Szczepański, Wicewojewoda
Powyższe rozporządzenie podaje Zarząd Miejski do wiadomości i zastosowania.

Nowe, dnia 15 lutego 1939.

(—) Kuchociński, Burmistrz.